

תופעת העדר

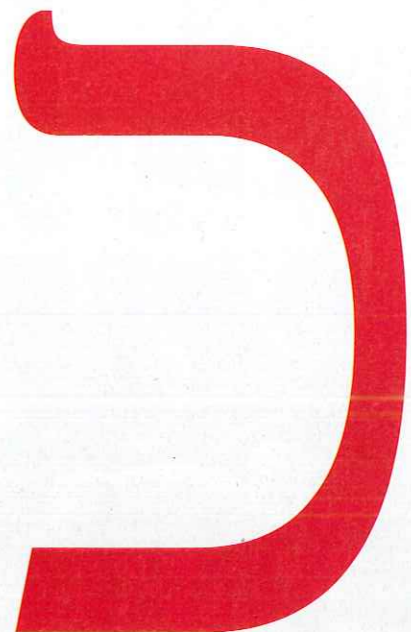
יהודה עדר - שהפך למנהל האמנותי של "The Voice" אחרי 40 שנות קריירה שבה הספיק להיות הגיטריסט של להקת תמוז, לנהל את בית ספר רימון, לגרום למאיר אריאל לכתוב את "שלל שרב" ולריב עם שלמה ארצי - חושב שהריאליטי הציל את תעשיית המוזיקה המקומית. עכשיו הוא רוצה לעבוד עם אייל גולן ועם ביונסה

★ מאת יוני בינרט
★ צילום נועם יוסף

ראיון

"בסוף היום אני גיטריסט. וכמו כן שאני חושב שאני הגיטריסט הטוב ביותר בארץ." עדר

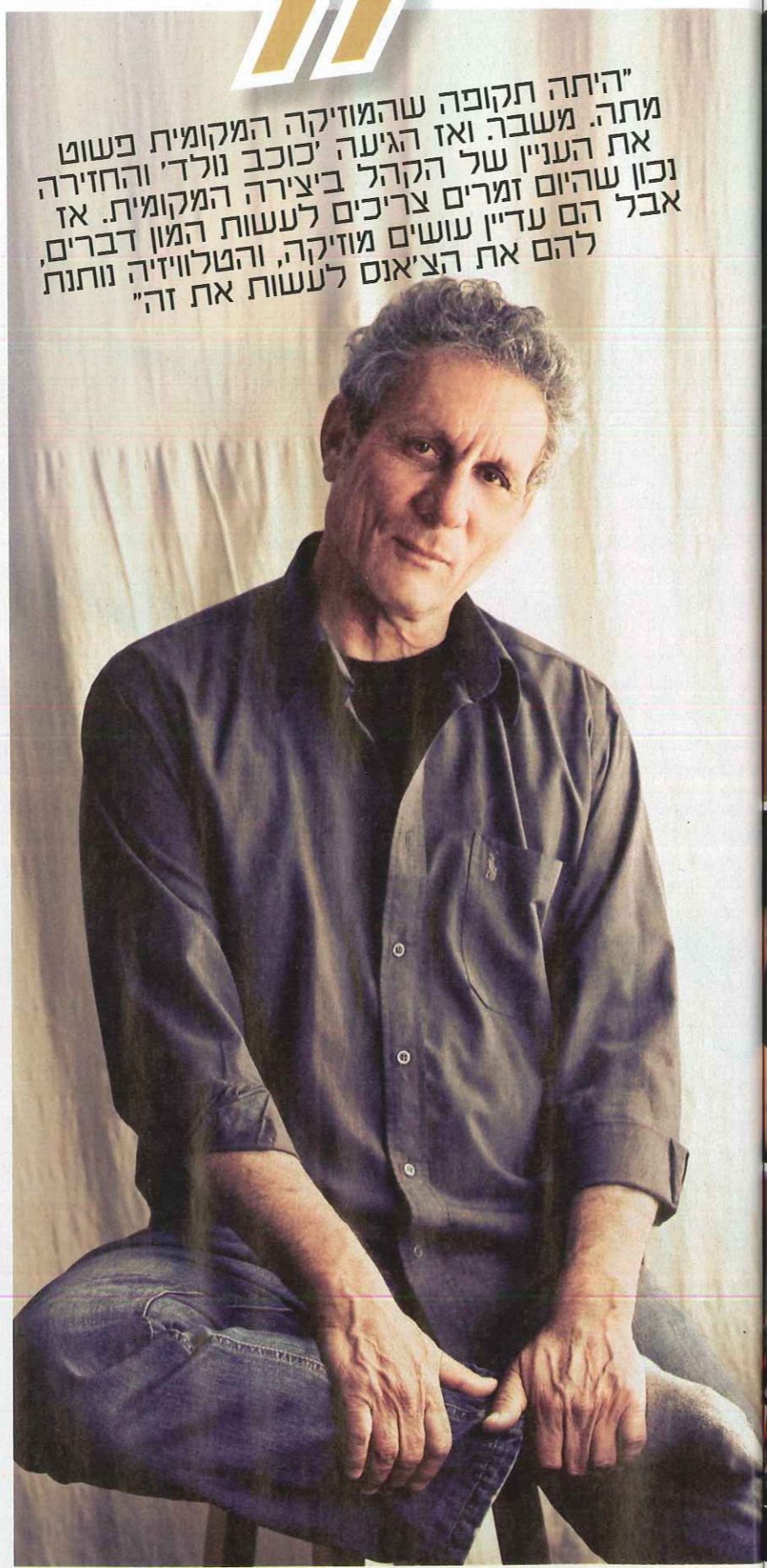
מו תלמיד מצטיין שהכין את כל שיעורי הבית, יהודה עדר מגיע לפגישה שלנו מצויד בדף A4, ועליו רשימה ארוכה של חלק קטן מפועלו במהלך השנים. המחשבה הראשונה שעולה מקריאת האינפורמציה היא שבמהלך 40 שנות הקריירה העשירה עד להדריים שלו - הגיטריסט של להקת תמוז האגדית, שכללה גם את שלום חנוך ואריאל זילבר, מנהל הד ארצי בעבר; מפיק מוזיקלי רב פעלים ומי שהקים את בית הספר למוזיקה רימון - עדר היה שותף ליצירתן של כמה וכמה מהקלאסיקות הישראליות הגדולות של כל הזמנים, לעיתים ללא קרדיט. המחשבה השנייה היא שיושב מולי מכרה זה בכל מה שקשור לאנקדוטות וסיפורים. עדר, מצידו, גם שמח לשתף: "היתה איזו תקופה שעבדתי על אלבום עם מאיר אריאל", הוא מתחיל, "ויום אחד באתי אליו ואמרתי לו, 'מאיר, יש לך יום לכתוב לי להיט'. יום אחרי זה הוא מביא לי את המילים של 'שלל שרב', ואני אומר לו 'מאיר, מה זה המילים האלה?!' בדקה הוא כתב את זה, בדקה! אחד מהשירים הכי גדולים שנכתבו בארץ. 16 שנה עבדתי איתו, בן אדם מדהים והווי לגמרי."

מה עוד?
"רוב האנשים חושבים שסינגולדה מנגן את האקוסטית ב'רח' של שלמה ארצי, הם לא יודעים שזה אני. כשאני רואה אותו אני תמיד אומר 'סינגולדה, אתה לא עשית כלום ותמיד לוקח לי את הקרדיט!' (צוחק). עוד? 'נשל הנחש' - מאיר אריאל היה נחוש לתת את השיר הזה להכל עובר חביבי, ויום אחד באתי אליו ואמרתי לו 'מאיר, יהיה פה רצח אם אתה לא מקליט את השיר הזה ושומר אותו לעצמך. אני אהרוג אותך, באמת'. גם אין הרבה אנשים שיודעים שאני כתבתי את 'מגיע, לא מגיע' בשיר 'אלף כבאים' של להקת דודה, ושהכרתי את דני סנדרסון להכניס את 'זה הכל בשבילך' ואת 'הולכים אל הלא נודע' לאלבומים שלו."

הוא לא רצה אותם?
"לא. עבדתי איתו כיועץ אמנותי בתקליט הזה, ויום אחד הוא בא אלי ואמר לי 'יש לי שני שירים שלא אני ולא חברת התקליטים רוצים באלבום'. היום אלה שני השירים הכי מושמעים של דני, אני חושב שאפילו יותר משרים של כוורת". אז אתה יודע לזהות להיט כשאתה שומע אותו.
"כן, אבל את כל הדברים האלה שבדף רשמתי כדי שלא תצטרך לשאול אותי, אה?"

אז מה ההתמחות שלך, גיטריסט או מפיק?
"הסולו שניגנתי בלהקת תמוז, זו תעודת הזהות שלי. אני גיטריסט, בסוף היום אני גיטריסט. וכמו כן שאני חושב שאני הגיטריסט הטוב ביותר בארץ."

עדר, בן 60 וקצת, הוא המנהל האמנותי בגרסה הישראלית החדשה והכה מפומפמת של "The Voice", ריאליטי השירה שנותן ל"אמריקן איידול" פייט יפה בארצות הברית והכה גלים גם בטרטוריות אחרות. התפקיד שלו (מאחורי הקלעים)

"היתה תקופה שהמוזיקה המקומית פשוט מתה. משעבד ואז הגיעה 'כוכב נולד' והחזירה את העניין של הקהל בייצירה המקומית. אז נכון שהיום זמרים צריכים לעשות המון דברים, אבל הם עדיין עושים מוזיקה, והטלוויזיה נותנת להם את הציאנס לעשות את זה"

לכל החיים. ברצינות, אני אומר לך, זה יכול היה לקרות, אבל לא הייתי מסוגל הרגשתי שזה לא יהיה מוסרי. ואז, כשהיא קיבלה את ההצעה לבוא ל'כוכב נולד' ושאלה אותי לדעת, אמרתי לה שתלך על זה ושאיני מבסוט שלא החתמתי אותה. בשבילי הכל מתחבר, רימון והעבודה עם מוזיקאים צעירים והריאליטי, הכל מתחבר. המוקום שבו אני נמצא נשאר אותו הדבר בשבילי".

ואתה לא שותף לדעתם של חלק מהקולגות שלך, ש"כוכב נולד" ועכשיו גם "The Voice" עושות נזק לתעשיית המוזיקה?

"פעם, כשהייתי מנהל הד ארצי, היתה תקופה שהמוזיקה המקומית פשוט מתה. מ-160 מיליון שקל הכנסות שנתיים של החברה, הגענו לסכומים ממש מצומקים כי הקהל פשוט הפסיק לצרוך את זה. משבר ואז הגיעה 'כוכב נולד' והחזירה את העניין של הקהל במוזיקה וביצירה המקומית. אז נכון שהיום זמרים צריכים לעשות המון דברים - הם מודגמנים ומשחקים וכאלה כי מהמוזיקה מעטים באמת מרוויחים - אבל הם עדיין עושים מוזיקה, והטלוויזיה נותנת להם את הציאנס לעשות את זה".

ואיך זה לראות את הבן שלך אלון, מוזיקאי מוכשר בזכות עצמו, נכנס לתעשייה הקשה והמורכבת הזאת?

"אני גאה בו מאוד והתקליט שלו ("אלון עדר", שיצא בתחילת 2011 - ב) היה מדהים, אבל זה לא קל להורה, ובטח שאני דואג לפעמים. הצעתי לו לבוא ל-"The Voice", אגב, להתחרות עם הלהקה שלו. הוא כאילו הדבר הכי רחוק מזה, אבל חשבתי שזה יכול להיות מוצלח. הוא לא היה בעניין".

יהודה גור במרכז תל אביב

(בסמוך לחברים הטובים, דני סנדרסון ודייוויד ברוזה) עם אשתו, השחקנית מיקי קם, איתה הוא מקליט אלבום בימים אלה - זו פעם ראשונה שהם עובדים יחד. לוגו שני בנים: אלון, שכאמור הוציא אלבום בכורה מצוין ולאחרונה גם אלבום שני, **נוד** שמשדרת בתיאטרון צה"ל. יהודה עדר הוציא את אלבום הבכורה שלו, "מור גרוסבארד", רק לפני ארבע שנים. "מכירות?" הוא עוצר לרגע לחשוב כשאני שואל אם האלבום הצליח, "ביחס למה שאני חושב שמגיע לי וראוי לי, 'גרוסבארד' היה מושלם. בשבילי, לנסוע לבאר שבע כדי להופיע מול 30 אנשים שקנו כרטיס כדי לראות אותי... בשבילי זה עשיתי את זה, בשביל להופיע עם דברים משלי מול קהל סוף סוף". בימים אלה הוא עובד על אלבומו השני, וכשאני שואל אותו על הדברים שהוא אוהב לשמוע, התשובות שלו מפתיעות למדי. "אם אני אגיד לך **בוב דילן** זה לא יפתיע אותך, אבל בוב דילן, לגמרי. מעבר לזה אני מת על **בינסה** בינסה?".

בינסה?

"בינסה. התלמידים שלי חושבים שאני מטורף כשאני מביא להם לשמוע את 'סינגל לידז'. איזו זמרת מדהימה היא. בעיניי זו אמנות ברמה הכי גבוהה. ואם אתה שואל על הארץ, אז גם פה יש זמרים נהדרים, למרות שאני מתרפק על העבר. אתי אנקרי למשל עד היום אנחנו חברים נורא טובים, ועם כל הדוסיות שלה היא עדיין יכולה להרים טלפון ולומר לי, 'אללה, נפגשים'. אין אדם אחד שאני מכיר ומעריך מהתעשייה הזאת שלא מעריך אותה. בכל 20 שנה מגיע אדם שהוא פשוט בליגה אחרת, והיא כזו".

מי כזה הינסה?

"הינסה? **אבינו בנא**. עבדתי איתו על 'תחרות כלבים' בתקופה שהייתי בהד ארצי, והוא פשוט מדהים. אני גם מסתכל על התלמידים שלי, איזו השפעה עצומה יש לו עליהם".

ומה קורה אם בא אליך מישהו שרוצה לשיר זוהר ארגוב?

"פעם, אחרי שיצא 'ירח', **אהוד מנור** ראיין את שלמה ארצי ואותי, ואחרי כמה שאלות הוא מסתובב אליי ואומר לי, 'הוודה עדר, אתה רוק'נרול מה אתה עושה עם שלמה ארצי? מה אתה מוחפש איתו?'. הייתי בשוק, ואמרתי לו שבשיא הכנות, כל מי שכותב שירים וכל מי ששר טוב, אני מתחבר לזה. אחרי זה שלמה לא דיבר איתי חצי שנה, כי הוא חשב שהתשובה שלי לא היתה יפה ושאיני לא יודע לפרגן, כל השנים היחסים שלנו הם כאלה. אבל הבנת מה ניסיתי לומר? מי שמוכשר מוכשר, בלי קשר לסגנון. עבדתי עם שלמה ארצי ועם **חמי הודו** ועם שרית חדד, וכל שידוך כזה היה חוויה אחרת".

ואם מישהו היה מושך בינך ובין אייל גולן?

"וואי תראה, אתה לא יודע, אבל זה היה על הפרק. באמת, זה יכול להיות נהדר". □

The Voice ישראל, שבת, 21:00, ערוץ 2

"היתה לי אופציה להחתיים אותה לחוזה לכל החיים, אבל לא הייתי מסוגל". מארינה

"זה נפלא שקישרו את זה לרימון, זה עשה לנו שירות". מסיקה ופולס

"הצעתי לו לבוא ל-'The Voice', הוא לא היה בעניין". הבן אלון עדר

מקליטים תמוז (שני) עם אשתו מיקי קם

עדר בלהקת תמוז (שמאל)

"המקום שלי הוא לבמור אמנות". "The Voice"

בלבד - הוא לא יראה על המסך בתוכנית, שדורש ממנו לעבוד עם המתמודדים על השירה שלהם ועל השירים שהם בוחרים, בעצם משיק לזה שממלא חלק נכבד מהקריירה שלו: הוראה. עדר אומנם התפרסם כגיטריסט מוכשר וכמפיק עסקי - בין שאל הפרויקטים שבהם נטל חלק תמצאו את "ירח", "צימאון" ו"אהבתיה" של שלמה ארצי, את "אהוב יקר" של **חני שחר**, את "מיכאל" של **אתי אנקרי** ועוד להיטים רבים מכדי אזכור - אבל בית ספר רימון הוא בעצם פרויקט החיים שלו. "רימון הוא בית ספר מאוד עניי, הוא מוקנוג, באמת, אנשים לא יודעים עד כמה. אנחנו לא על סף סגירה, אבל תמיד מרחפים באוויר". הוא מחייך כשאני מנסה לתחקר אותו על תופעת המסיקות (**מירי מסיקה - קן פולס - איה נורם - אריק ברמן**) ושאר רימונאים (לשעבר) שהכניעה את השוק המקומי לפני כמה שנים, הפכה את גלגלץ להגמוניה אקסקלוסיבית ועדיין מפגינה נוכחות נכבדת גם היום. "זה נפלא, שקישרו את זה לרימון", הוא טוען. "זה עשה לנו שירות, אבל זה לא ממש קרוב לאמת. הם אולי למדו שם, מי שאתה מכנה 'המסיקות', אבל הקריירות שלהם בעצם התחילו אחרי הלימודים. אריק ברמן כעס עליי שנים שלא באתי להופעות שלו ולא תמכתי בו. ואלה שעיקמו אף על המיינסטרימיות שהגיעה דווקא מרימון, מה שאמור היה להיות מעוץ של אוונגארד?" "מה זה מיינסטרימיות? שואל עדר, "שלמה ארצי זה מיינסטרימיות? שלמה ארצי רחוק מיינסטרימיות, וטקסטים כמו שלו בכלל לא יכולים להיכנס להגדרה הזו, אבל הוא נתפס ככה בגלל הפופולריות שלו. כמוהו גם מירי ואריק וקרן פולס: הם פשוט נכנסו לחלל שהמתין להם, כי אף פעם לא באמת היה פה מיינסטרימיות אמיתי, והוא היה נחוץ".

עדר מניין משהו במוזיקת מיינסטרימיות, עוד סיבה לכך שזו היתה החלטה חכמה להק את המושבצת המנהל האמנותי של "The Voice". "היה איזה באזז כללי בקשר לדבר הזה", הוא נזכר, "ואז פנו אליי מרשות. תשמע, בפורמט הזה יש לך שני צדדים - מצד אחד האמנים הצעירים שמגיעים להשתתף, ומצד שני המנטורים: **שלומי חדר ומי קלינשטיין. טל פורד** הוא המנהל המוזיקלי, ואני רק עובד עם המתמודדים. המוקום שאליי אני נכנס הוא מקום מאוד נקי. אני מודרני איתם על שירים ועל אפשרויות, אבל אני לא מחליט את זה המנטורים עושים, זה משמח אותי. אנשי האולפן לא ידעו מה אני בכלל עושה שם, כל העבודה שלי היתה מאחורי הקלעים עם המתמודדים. המוקום שלי הוא לגמרי אמנותי".

הכרת את זה קודם? צפית בגרסה האמריקאית?

"כשאמרו לי שמביאים את זה לפה, מישהו הביא לי דיסק וישבתי לצפות".

ומה חשבתי?

"שאלה טובה. תראה, יש בזה משהו נורא יפה בקשר שבין המנטור למתמודד, ולשניהם זה לא משהו קל. צריך לבחור מי ממשיך הלאה ומי הולך הביתה. היה איזה קטע שם שראיתי את כריסטינה אגילרה ואת הבחור השני ההוא בוכים, ממש בוכים. גם בגרסה שלנו המוקום הרגשי מאוד נוכח".

וכמורה למוזיקה ואמן, מה דעתך על זה שצריך להדיח מתמודדים, על פן הריאליטי של התוכנית?

"המוקום שממשך אותי הוא לא זה, אלא זה שידעתי שיהיו שם הרבה אנשים מוכשרים. כמי שייסד את רימון אני יכול לומר לך שהיום, לא בטוח שאני **אנקרי** היתה באה ללמוד שם, או **ערן צור** או כל אחד אחר מהאנשים המוכשרים האחרים שלמדו שם. נורא חשוב לי שימשיכו להגיע לרימון אנשים כאלה מוכשרים, מכל קצוות המוזיקה, ותוכנית כמו "The Voice" זו דרך מצוינת לאתר אותם. רצייתי לפגוש אותם, ויש שם אנשים ברמה הכי גבוהה של יצירה, אני מבטיח לך".

מה אתה יכול לספר על המתמודדים?

"האנשים שהגיעו אל הבליינד אודישן ועברו אותן, הרמה שלהם מאוד גבוהה. את חלקם אני רואה מושלבים פה בשוק המוזיקה בלי עניין, כל עוד הם יכתבו מוזיקה מקורית משלהם. הקאזורים זה טוב לתוכנית, אבל היצירה צריכה לבוא מתוכם".

מה עם אלה שיגידו "מה, יהודה עדר עושה ריאליטי?"

"מבחינתי אני ממשיך לעשות את מה שתמיד עשיתי, וזה לעבוד עם מוזיקאים".

אבל התוכנית היא גם תחרות ריאליטי אחרי הכל.

"בוא אני אספר לך משהו. בזמנו, כשעבדתי עם **מארינה (מקסימיליאן בלומין - ב)**, היתה לי אופציה להחתיים אותה לחוזה

צילום: יפרידליה (יהודה עדר ומיקי קם, מארינה), ח' מילר (אריק ברמן), אורי אלוז (קן פולס ומירי מסיקה), אביד סולט (אלון עדר), נאי וויאל ("The Voice"), דני סנדרסון